

6. Briefroman

Fragment uit *Hoe overleef ik mezelf?*

Jonas de Leeuw

Van: Rosa van Dijk <rosavandijk@fastmail.com>
Aan: Jonas de Leeuw <jdl@xs22.nl>
Verzonden: dinsdag 11 mei 20.12
Onderwerp: Piggy-post

Hoi Joon de Boon,

Hoe gaat het met jou? Met mij niet zo goed. Ik heb een rotbui en ik heb de pest aan mezelf.

Bij ons in de klas heeft bijna iedereen een bijnaam. Ik dacht eerst dat ik er geen had omdat ik zo onbelangrijk was. Maar helaas, gisteren liep ik door de gang en toen hoorde ik twee meisjes uit mijn klas fluisteren: 'Moet je eens kijken wat miss Piggy vandaag nou weer aanheeft!'

En toen knorde dat andere meisje en ze barsten allebei in lachen uit. Ik keek om me heen om te kijken of ze het over iemand anders hadden, maar er was verder niemand.

Ik kreeg een kop als een boei en wist niet hoe snel ik weg moest komen.

Francine Oomen, *Hoe overleef ik mezelf?*
Van Holkema & Warendorf, 2002

1

a. De tekst hierboven is het begin van een roman (leesboek). Wat valt je op?

b. Hoe oud is de hoofdpersoon, denk je? Waarom denk je dat?

Briefroman

Zoals je ongetwijfeld opgevallen is, begint *Hoe overleef ik mezelf?* met een e-mail. Het hele boek door lees je brieven en e-mails. Niet alleen geschreven door Rosa, maar ook door andere kinderen zoals Jonas. Een roman met zulke brieven heet een briefroman. Zulke boeken bestaan al sinds de 17e eeuw! Een heel bekende briefroman is *Dracula*, van Bram Stoker, over een vampier in Engeland. Het kwam uit in 1897.

Stel je voor dat jij een roman gaat schrijven. Waarom zou je kiezen voor een briefroman? En waarom juist niet? Geef tenminste één voordeel en één nadeel.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Francine Oomen

Hoe overleef ik mezelf? is één boek in een lange serie van boeken geschreven door Francine Oomen. Francine Oomen is geboren in 1960 en schrijft nog steeds boeken. Ze illustreert ze vaak ook zelf! Ze heeft negen keer de Prijs van de Nederlandse Kinderjury gewonnen. Dat is een prijs voor het leukste kinderboek, gekozen door kinderen. Jij kunt ook meedoen!

Hoe word je eigenlijk (kinderboeken)schrijver? Wat denk jij?

Bedenk drie interessante hoofdpersonen. Ze hebben net ontdekt dat ze alledrie in de tijd kunnen reizen en schrijven e-mails naar elkaar. Schrijf tenminste anderhalf A4'tje vol met hun e-mails aan elkaar.

2

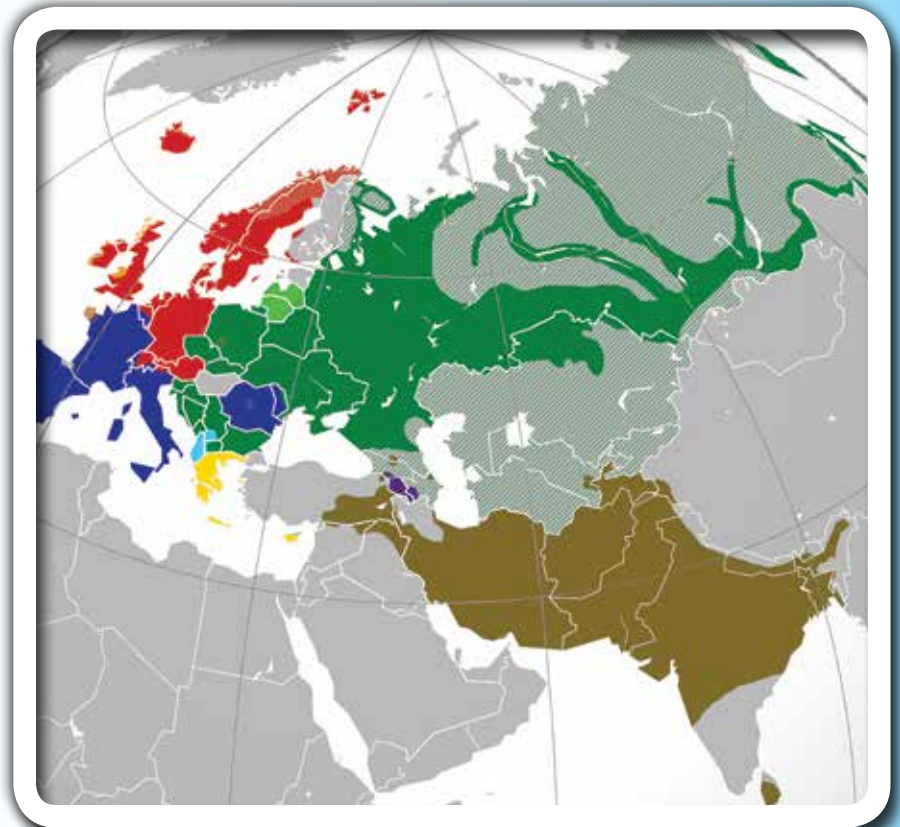
3

4

16. Indo-Europees [1/2]

Families

	Germaans
	Keltisch
	Romaans
	Grieks
	Slavisch
	Indo-Iraans
	Armeens
	Baltisch
	Albanees

Indo-Europees

Je weet inmiddels dat Nederlands bij de Indo-Europese familie hoort en dat er nog zo'n vijftig andere grote taalfamilies op de wereld zijn. De Indo-Europese familie is echter de grootste familie als het gaat om het aantal sprekers. Bijna de helft van de wereldbevolking spreekt een Indo-Europese taal! Er zijn ongeveer vierhonderd Indo-Europese talen. Die zijn weer te verdelen in negen kleinere families. Het Armeens, Grieks en Albanees zijn bijzonder, want die zijn in hun eentje een familie. Ooit hadden het Albanees en Grieks wel 'familie', maar die talen bestaan inmiddels niet meer. Ook zie je dat Finland, Estland, Hongarije en nog een paar landen talen spreken die niet tot de Indo-Europese familie behoren. Die talen horen bij de Oeraalse familie.

1

a. Bij welke familie hoort het Nederlands? En het Fries?

b. Welke talen horen nog meer bij die familie? Gebruik de kaart om te antwoorden.

Hoe kan het dat een taal als Hongaars niet tot de Indo-Europese familie behoort zoals alle andere talen eromheen? Wat denk jij?

Subfamilies

Behalve het Armeens, Grieks en Albanees bestaat elke Indo-Europese familie weer uit kleinere groepjes talen. De Germaanse en Romaanse taalfamilies komen aan bod in hoofdstuk 22 en 27. Het Slavisch, Indo-Iraans en Baltisch in hoofdstuk 20.

Keltisch

In totaal zijn er ongeveer vierentwintig Keltische talen, hoewel er nu nog maar vier over zijn: Iers, Welsh, Bretons en Schots. Twee uitgestorven talen worden weer tot leven gewekt: het Cornisch en het Manx (zie hoofdstuk 16 van Denken over Taal - groep 4). Er zijn twee Keltische subfamilies: het Eiland-Keltisch en het Vasteland-Keltisch. Een voorbeeld van Vasteland-Keltisch is het Gallisch (van Asterix en Obelix!). De vier overgebleven Keltische talen zijn allemaal Eiland-Keltisch. Het zijn minderheidstalen, net als het Fries. Het zijn wel officiële talen, maar de meeste mensen in het land spreken een andere taal. Keltische talen zijn anders dan Germaanse en Romaanse talen. Kijk maar naar de Ierse zin: 'tá mé go maith'. Het betekent: 'het gaat goed met mij', maar er staat letterlijk: 'is mij goed'.

Wat is de meerderheidstaal in de landen waar mensen Iers, Welsh en Schots spreken? En in het land waar Bretons gesproken wordt? Zoek het eventueel op.

Wat is er met die twintig andere Keltische talen gebeurd? Leg uit.

.....

.....

.....

.....

.....

23. Taalpuzzel: Zweeds

Zweeds

De Zweedse taal wordt gesproken door ongeveer 9 miljoen mensen. Die wonen voor het grootste deel in Zweden, maar een klein deel woont in Finland. In beide landen is Zweeds een officiële taal. Zweeds, Noors en Deens stammen allemaal af van dezelfde Germaanse taal, die zo'n duizend jaar geleden gesproken werd door de Vikingen. Zweden, Noors en Deens kunnen elkaar dan ook redelijk verstaan, hoewel het wel als verschillende talen wordt erkend.

Opvallend aan de Zweedse taal is dat het werkwoord precies hetzelfde blijft, onafhankelijk van het onderwerp: jag talar (ik spreek), du talar (jij spreekt), han talar (zij spreekt), vi talar (wij spreken), ni talar (jullie spreken) en de talar (zij spreken).

1

a. Vind je dat handig of lastig, dat werkwoorden altijd dezelfde vorm hebben?

.....
.....
.....

b. Waarom denk je dat in het Nederlands het werkwoord wel verandert? Heeft dat een functie?

.....
.....
.....

En kvinna hjälper mannen.
En man köper ett hus.
Flickan bor i huset.
Ett barn hjälper hunden.
Mannen hjälper barnet.

.....
.....
.....
.....

Een vrouw helpt de man.
Een man koopt een huis.
Het meisje woont in het huis.
Een kind helpt de hond.
De man helpt het kind.

Een meisje koopt een hond.
De man helpt een vrouw.
Het kind woont in een huis.
De vrouw helpt een meisje.

a. Lees de zinnen en vertalingen onderaan de vorige bladzijde en vul de onderste vier regels in. Je kunt alle informatie uit de voorbeeldzinnen halen.

b. Leg met een schema uit hoe je in het Zweeds aangeeft of het om 'het huis/het meisje/de vrouw' gaat of 'een huis/een meisje/een vrouw'.

	Het/de	
Manier 1		

c. Vind je dit handiger of minder handiger dan in het Nederlands? Leg uit.

.....

.....

.....

.....

Pojken ser ett hus.	De jongen ziet een huis.
Kvinnorna älskar pojkarna.	De vrouwen houden van de jongens.
De trevliga kvinnorna ser hunden.	De aardige vrouwen zien de hond.
Den nya flickan bor i huset.	Het nieuwe meisje woont in het huis.
En man köper den nya hunden.	Een man koopt de nieuwe hond.
En pojke ser de fina hundarna.	Een jongen ziet de vriendelijke honden.
.....	De meisjes zien de honden.
.....	De aardige jongen helpt de man.
.....	Een vrouw ziet de nieuwe meisjes.
.....	De nieuwe honden houden van de aardige jongen.
.....	

a. Lees de zinnen en vertalingen hierboven en vul de onderste vier regels in.

b. Vul alle witte vakjes in:

	En flicka		(De) Flickorna
Jongen		(Den) Pojken	